

KARLOV
PRAHA 2 – NOVÉ MĚSTO
AREÁL KLÁŠTERA
MUZEUM POLICIE ČR

NÁVRH OPRAVY OKEN
II. ETAPA
KAVÁRNA

ING. ARCH.
JIŘÍ MRÁZEK
2025

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

objekt a akce

objekt: areál bývalého kláštera augustiniánů na Karlově
místo: Praha 2 – Nové Město
katastrální území: Praha
parcelní číslo pozemku: 1439
projekt: návrh opravy oken, II. etapa

objednatel:

Muzeum policie ČR
Ke Karlovu 453/1
120 00 Praha 2

zpracovatel:

ing. arch. Jiří Mrázek
198 00 Praha 9, Horoušanská 682/15

IČ: 705 58 124
DIČ: CZ – 5703080405

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Účel a funkce objektu, charakteristika zadání

Bývalý klášter, který je mimořádně zajímavým areálem s velmi bohatou a dlouhou historií, je dlouhodobě využíván jako muzeum. Poslední úpravy zásadního charakteru zde proběhly již před několika desítkami let, a proto je nyní nutná jeho celková rehabilitace, odpovídající současným nárokům a respektující více jeho památkovou hodnotu.

Významnou součástí této mimořádně cenné památky je mimo jiné také hodnotný soubor historických oken, pocházejících z různých etap vývoje areálu. Jsou zde dochována v poměrně překvapivém počtu a řada z nich je skutečně vysoce hodnotná. Taková okna by měla být v rámci připravované celkové obnovy areálu opravována tak, aby mohla být zachována v původní podobě a přitom nadále sloužit svému účelu.

Jsou zde ale i ovšem okna zcela novodobá, která ta předcházející historická nahradila a zde je jejich estetická a často i užitková hodnota výrazně nižší. V takových případech je uvažováno s náhradou, ale na rozdíl od stávajících vytvořenou již náročnějším způsobem s využitím vhodných vzorů dochovaných na jiných místech tohoto objektu.

Rozsah práce

Vzhledem k náročnosti dané rozsahem velkého množství oken v areálu památky má být jejich oprava vedena postupným způsobem. Rozdělena by měla být do jednotlivých etap podle charakteru zásahu a s ohledem na prostorové a provozní podmínky.

V této druhé etapě mají být upravena okna v přízemních prostorách spojovacího dílu severního křídla budovy. Jedná se o součást jejich připravované adaptace na muzejní kavárnu se zázemím.

Podklady

Hlavním podkladem byl vlastní průzkum a provedená inventarizace příslušných oken. Důležitá byla přitom možnost konzultovat návrh jejich úprav se zadavatelem tak, aby plně vyhovoval také jeho potřebám a aby byly splněny provozní podmínky a všechny důležité návaznosti, vztahující se k dotčeným prostorům.

3. CHARAKTERISTIKA MÍSTA

Celková situace

Bývalý augustiniánský klášter byl založen až na samém okraji středověké Prahy v jejím rozsahu po podstatném rozšíření v polovině čtrnáctého století za doby Karla IV. Ten sám byl také jeho zakladatelem a místo považoval za velmi významné. Areál byl vybudován náročným způsobem, odpovídajícím přání císaře. V dalších staletích byl upravován a rozšiřován do zcela mimořádného celku. Ani následný úpadek v důsledku účelového využívání v posledních dvou letech hodnotu areálu významně nepoškodil a do dnešní doby se uchoval ve stále ještě vysoce hodnotném stavu.

Předmět úpravy

Návrh se zabývá vytvořením podkladu pro obnovu druhého souboru oken této památky, kterých má tato složitě členěná budova dohromady více než tři stovky.

Tato konkrétní okna jsou označena jako S-1.NP-1 až 4 a dále S-1.NP-21 až 25. Náleží sem okna zcela novodobá, to jsou č.1 a 2, která jsou určena k náhradě za typ odvozený z hodnotného historického okna č.21. Okno č.3 přitom bude nahrazeno dveřmi, které zde původně na jeho místě před novodobou úpravou byly. Okna č.21 až 23 budou zachována a jako součást památky budou citlivým způsobem opravena. Drobné okno č.24 by zřejmě mohlo být zachováno, nenáleží sice k těm hodnotnějším, ale vzhledem k jeho poměrně dobrému stavu a k pohledově spíše podružnému umístění by po menší opravě mohlo dále sloužit svému účelu. Mimořádným příkladem zachovaného historického okna je pak č.4, pravděpodobně nejstarší okno celé budovy. Jeho oprava bude samostatným úkolem a musí být provedena restaurátorským způsobem.

4. NÁVRH ÚPRAVY

Průzkumy a příprava

Pro přesné zhodnocení oken byl proveden jejich zmíněný podrobný průzkum. Dále byly vyhledány a shromážděny vhodné analogie, použitelné jako předloha pro celkové řešení i pro jeho jednotlivé detaily.

Na základě této přípravy byly určeny hlavní zásady řešení, připraveny možné varianty návrhu a z nich vybráno nejvhodnější řešení k podrobnému rozpracování.

V průběhu zpracování byly konzultovány připomínky zadavatele tak, aby bylo možné vytvořit návrh, odpovídající jeho představám a provozním potřebám.

Zásady přístupu k úpravě

První sada, konkrétně dvojice oken je tedy určena k přímé výměně za okna nová, která budou svým detailem provedení přesně vycházet z dochovaného historického vzoru zachovaného historického okna v této části budovy. Je jím okno zadní části chodby, označené S-1.NP-21. Konstrukce a členění ale bude odpovídat oknům stávajícím, je předpoklad, že tato podoba byla od straších oken v tomto místě odvozena. Tato stávající okna č.1 a 2 budou vyjmuta a vzhledem ke svému charakteru a provedení nebude žádná z jejich částí dále použita. Současná provizorní mříž ve špaletě bude nahrazena novou, kvalitnější, vyrobenou podle návrhu.

Podle stejného vzoru okna č.21 bude vyrobeno okno č.25, zde bude dodržena i konstrukce a velikost vzoru. Pouze bude přidána vnější část, ven otevíravá, tak, aby i zde bylo okno dvojité. Stávající barokní mříž zde zůstane zachována ve špaletě.

Architektonické a konstrukční řešení

Zvoleno bylo takové řešení obnovy oken, které má k dispozici dostatečně kvalitní podklad pro návrh. Jedná se o poslední historickou úpravu budovy, provedenou zde někdy v průběhu druhé poloviny devatenáctého století. Nevrací se tedy až do staršího období, dochovaný vzor pozdně barokního okna nad schodištěm do sklepa by nevyhovoval jak technickým požadavkům, tak by jeho použití nebylo vhodné ani s ohledem na nutnost respektovat celkový postupný vývoj budovy. Poslední historická fáze z druhé poloviny devatenáctého století je zde totiž významnou etapou, kterou je nutné zachovávat.

Nově navržená dvě okna budoucí kavárny obrácená směrem do nádvoří tak budou respektovat poslední známou historickou podobu této části budovy.

Podle detailu dochovaného dalšího okna, nacházející se na severním průčelí, byl navržen typ, který bude použit v této frontě a postupně po dožití oken dalších by sem měl být postupně navrácen.

Je jím špaletové okno, osazené v líci průčelí do omítkové barokní šambrány a v interiéru vložené do hluboké niky. Ta má přímé, mírně sešikmené nadpraží a velmi mělce rozevřenou špaletou, parapet je zde ustoupený. Ve dvou třetinách výšky jsou okna předělena poutcem na spodní a horní díl, jsou tak celkem čtyřkřídlá. Spodní křídla jsou ještě rozdělena vodorovnou příčkou na dvě tabulky, velikostí přibližně shodné s tabulkami nečleněných křídel horních.

Styk křídel je kryt oboustrannou klapačkou, připojenou k jednomu z křídel. Druhé volné má pak styčnou plochu zaoblenou a zapadá do takto vytvořené a stejně tvarované protějšší drážky.

Na vnější straně jsou nad okenní křídla do pevného rámu vsazeny dřevěné okapničky.

Okna jsou zasklena plochým tabulovým sklem, které je v křídlech vloženo do polodrážky na zatmělení.

Rámy okenních křídel i jejich příčky jsou profilovány, tento profil bude co nejpřesněji odpovídat dochovanému oknu původnímu. Obdobně je provedena také profilace klapačky a poutce.

Závěsy jsou válečkové zapuštěné, zakončené kuželkou. Křídla jsou zavírána skrytou rozvorovou tyčí, ovládanou mosaznou olivou. Závěsy i olivy by měly být tradičního provedení tak, aby co nejpřesněji odpovídaly původním u zachovaného vzorového okna.

Okna budou opatřena krycím nátěrem v odstínu bílé barvy.

Okna budou z bezpečnostních důvodů ještě doplněna mřížemi, vloženými stejně jako současné mříže provizorní do omítané špalety. Bude se ale jednat o typ odpovídající esteticky významu budovy. Zvolena byla klasicistní nýtovaná mříž jednoduché konstrukce, ale příznivého pohledového výrazu.

Obdobně bude také vyrobeno dnes scházející okno v přední části chodby z průjezdu, v místě současné i budoucí šatny. Zde bude nižší, vysoko umístěné dvoukřídle okno, přesně odpovídající velikostí a konstrukcí zvolenému vzoru v zadní části této chodby. Tam je ale pouze jednoduché, vložené na vnitřní stranu špalety. Z tepelně izolačních důvodů zde bude tedy přidána i jeho vnější část, otevírává směrem ven a barokní kovaná mříž zde bude zachována uvnitř špalety.

Stávající okna č.21 až 23 a zejména pak svou kvalitou naprosto mimořádné okno č.4 jsou považovány za hodnotnou součást památky, a proto k nim bude přistupováno s maximální citlivostí. Zde se bude jednat o opravu, provedenou co nejšetrnějším způsobem a s respektováním dochované původní podoby oken.

Celkově se návrh snaží, aby úprava těchto oken byla součástí postupné rehabilitace této významné památky.

Technické řešení

Nová dřevěná, po řemeslné stránce v té nejvyšší kvalitě vyrobená okna budou zhotovena z kvalitního, vyvrátého a přírodně sušeného borového jádrového dřeva. Bude vybráno jen dřevo s hustými letorosty a bez kazů tak, aby byla zaručena vysoká trvanlivost a odolnost budoucích oken.

Dvojitá, ven a dovnitř otevírává okna budou mít rámy zasazené do stávající polodrážky po vyjmutí současných, a to bez jejich rozměrového upravování. V případě okna č.25 taková dodatečně vytvořená polodrážka u jeho barokního ostění není, proto zde bude rám pouze vložen do špalety bez zapuštění.

Okna do významné kulturní památky jsou navržena jako replika podle historického vzoru. Je zde tedy uvažováno s pouze běžným tabulovým sklem, izolační dvojsklo není považováno za vhodné. Ostatně se jedná o okna

špaletová, která disponují velmi dobrými parametry s ohledem na tepelně izolační vlastnosti.

Jednoduchá okna č.21 a 22 byla v minulosti zesilována přiložením další tabule skla přímo k okennímu křídlu. Jednalo se o velmi nedbale provedenou úpravu, dnes navíc již z větší části narušenou, odpadlou. Tato okna a stejně tak i sousední č.23 jsou tedy ve své historické podobě okny jednoduchými a bylo proto třeba uvážit zde tepelné parametry. U prvních dvou ale nejsou zásadním hlediskem, jedná se o oddělenou část chodby, využívanou jako sklad. Nejsou zde tak ani nároky na denní osvětlení, a proto by problém mohl být řešen tím nejjednodušším způsobem, a to sezónně instalovanými tepelně izolačními závěsy. Tím by nebylo nutné zasahovat do podoby oken a měnit tak vzhled části vnějšího průčelí významné budovy. Mírně odlišná je situace okna č.23, to bude součástí zázemí provozu kavárny, a proto zde tepelné hledisko není zanedbatelné. Ale i v tomto případě by bylo vhodnější využít také pouze závěsy, protože vzhled budovy je zde tím významnějším aspektem.

ing. arch. Jiří Mrázek
v Praze, v červenci 2025

obrazová a grafická část

fotodokumentace stávajícího stavu

analogie a vzory

výkresová část

fotodokumentace stávajícího stavu, červen 2025:

- 1 vnější pohled na okno S-1.NP-1
- 2 detaily vnější strany okna S-1.NP-1
- 3 detaily z vnitřní strany okna S-1.NP-1
- 4 novodobě zaslepené okno S-1.NP-25
- 5 zachovaná historická okna S-1.NP-4 a S-1.NP-21

1 vnější pohled na okno S-1.NP-1

2 detaily vnější strany okna S-1.NP-1

3 detaily z vnitřní strany okna S-1.NP-1

4 novodobě zaslepené okno S-1.NP-25

5 zachovaná historická okna S-1.NP-21 a S-1.NP-4

analogie a vzory:

- 1 historické okno S-1.NP-21
- 2 detaily okna S-1.NP-21
- 3 další detaily okna S-1.NP-21

1 historické okno S-1.NP-21

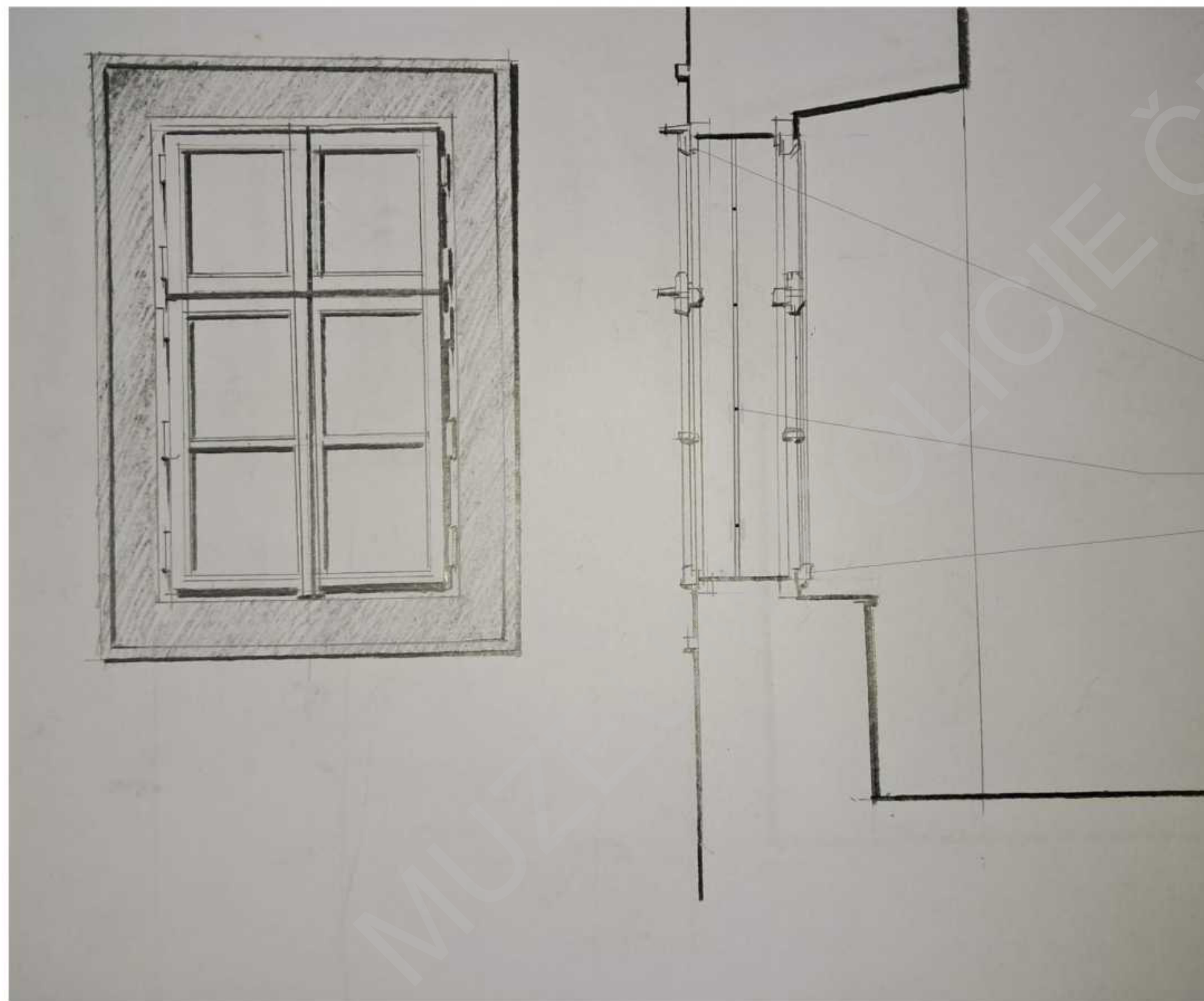
2 detaily okna S-1.NP-21

3 další detaily okna S-1.NP-21

výkresová část:

- 1 schéma řešení okna č. 1 a 2
- 2 schéma řešení okna č.25
- 3 návrh okna č.1 a 2, celek, pohled a řezy
- 4 návrh okna č.25, celek, pohled a řezy
- 5 detail, vodorovný řez
- 6 detail, svislé řezy
- 7 návrh mříže okna č.1 a 2

vnější okno by podle analogií mělo být až pozdější,
vsazené do dodatečně připravené polodrážky v ostění

nově vsazená provizorní mříž, případná barokní mříž zde není
dochoována, i když její existenci by snad bylo možno předpokládat,
nahrazena bude vhodnějším, neutrálním typem klasicistním

poloha původního barokního okna

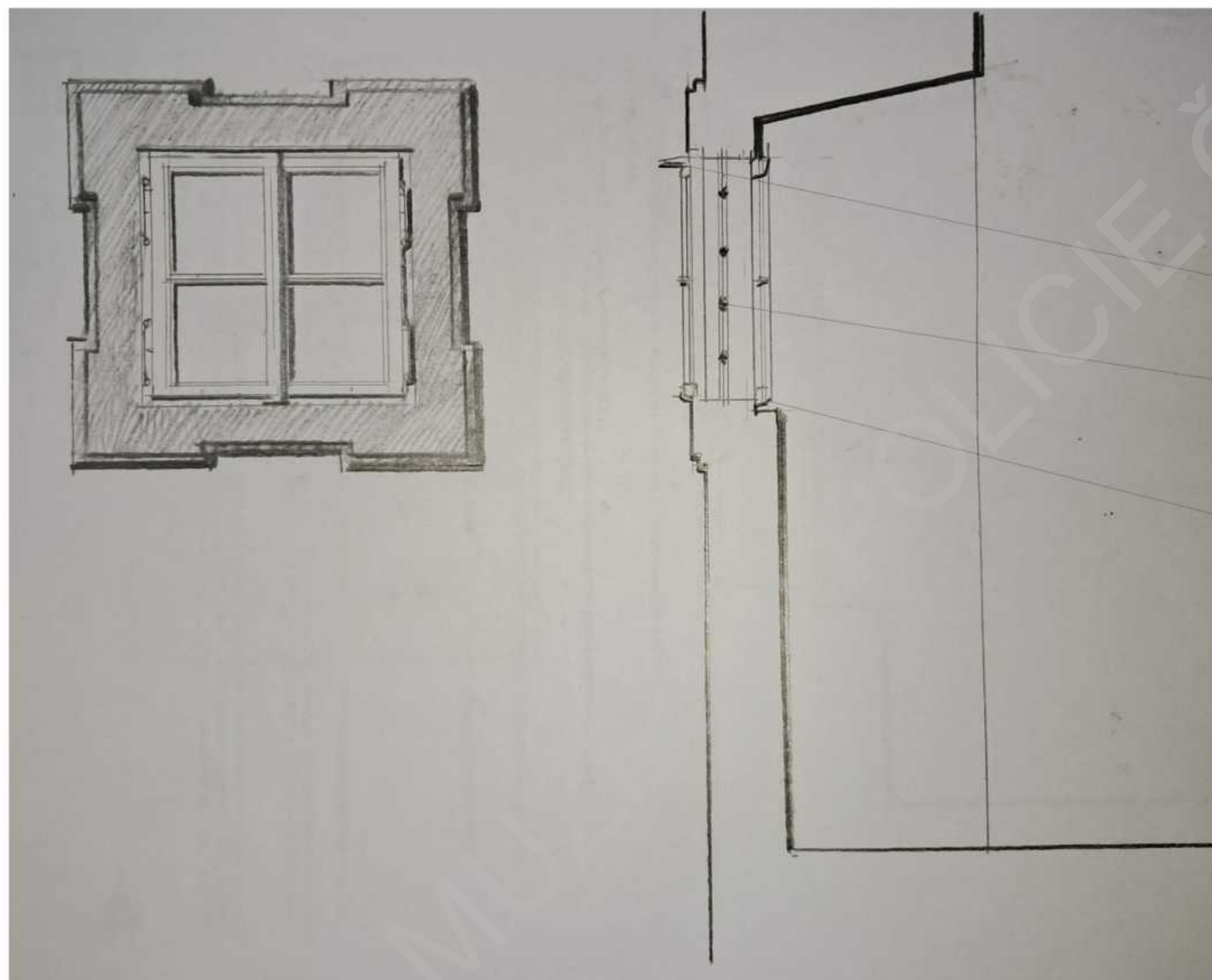
původní okno z doby výstavby této části kláštera bylo podle analogií barokního typu, který dostatečně známe a máme doložený v jiných případech, odpovídajících stejnému stáří, tedy doby po polovině osmnáctého století, zde je v přímém sousedství zachováno obdobné, ale mírně mladší okno, které by mohlo spíše pocházet až z období kolem roku 1800, v té době se již ale můžeme setkat i s oknem dvojitým, ven a dovnitř otevíravým, zachované okno č. S-2.NP-4 je ještě jednoduché, ale může to být odůvodněno tím, že se jedná o podřadný prostor, o schodiště do sklepa, pro obnovu, která zde znamená náhradu oken ze sedmdesátých let dvacátého století, byl zvolen jako vzor typ okna z druhé poloviny devatenáctého století S-1.NP-21, po konstrukční stránce i s jeho detailem je možno jej považovat jako jednoznačně nejvhodnější jak z hlediska respektování vývoje památky, tak i pro své estetické a užitné vlastnosti, navíc je pravděpodobným předpokladem, doloženým i starými fotografiemi, že zde takový typ okna skutečně v odpovídající době byl okna označená S-2.NP-1 a S-2.NP-2 budou vyjmuta a do jejich polohy opatrně bez narušení ostění budou osazena okna nová, vyrobená jako přesná replika podle určeného vzoru, tedy konstrukcí a členěním odpovídající současným novodobým oknům, ale v detailu provedení vycházející z historického okna S-1.NP-21

KARLOV, PRAHA 2 - NOVÉ MĚSTO
BÝVALÝ KLÁŠTER AUGUSTINIÁNŮ
MUZEUM POLICIE ČR - OPRAVA A ÚPRAVA OKEN, II. ETAPA

OKNO S-1.NP-1 A 2, ADAPTACE NA KAVÁRNU
SCHEMA ŘEŠENÍ OKNA

01

ING. ARCH.
JIRÍ MRÁZEK
PRAHA
2025

v návrhu nově doplněný vnější díl okna v provedení přesně podle dochovaného vnitřního

barokní kovaná mříž

poloha původního barokního okna, v současné době je zde novější okno ze druhé poloviny devatenáctého století

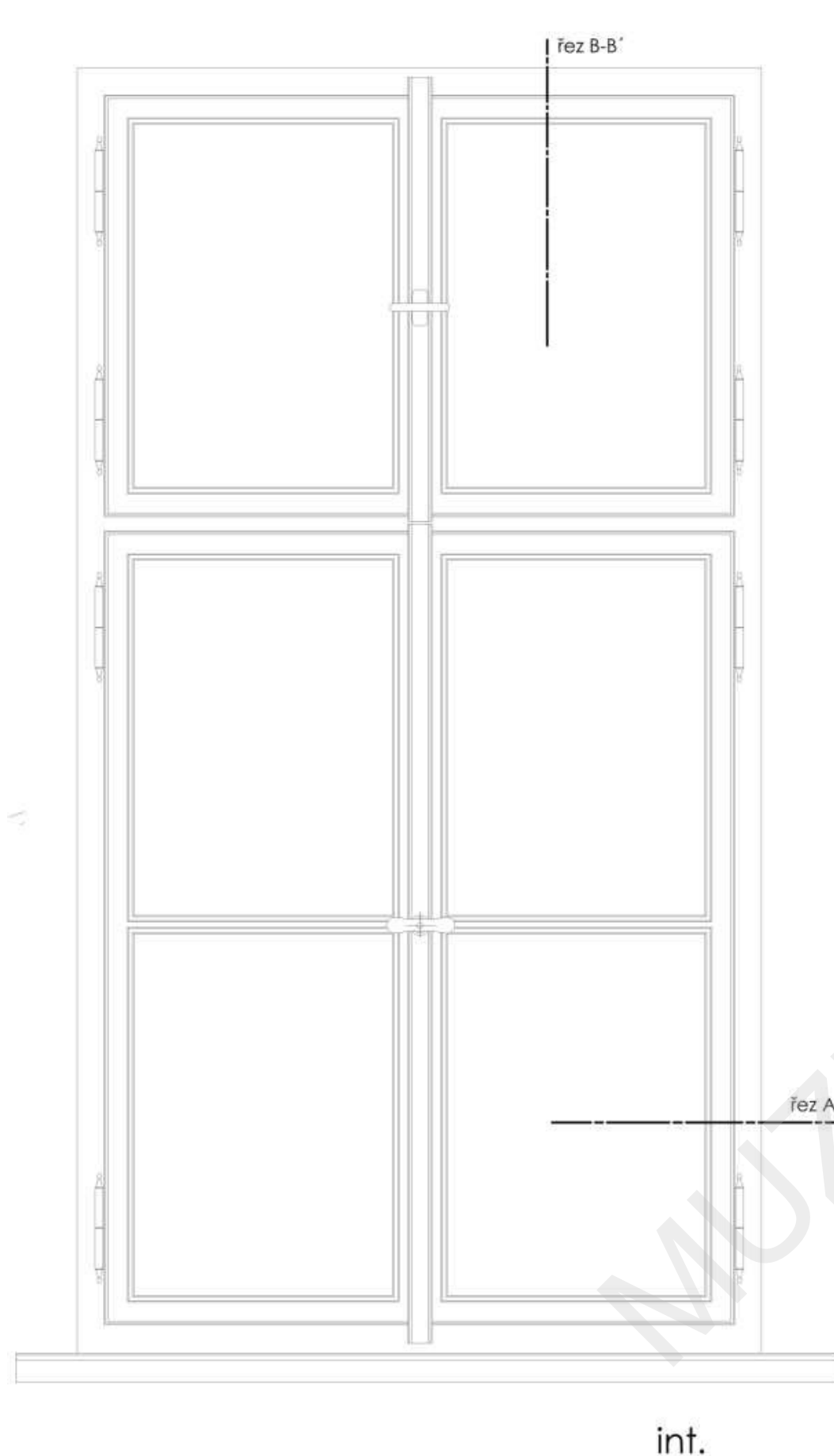
původní okno z doby výstavby této části kláštera bylo podle analogií barokního typu, který dostatečně známe a máme doložený v jiných případech, odpovídajících stejnému stáří, tedy doby po polovině osmnáctého století, nahrazeno bylo oknem, dosud v nedalekém sousedství zachovaným v jiném exempláři S-1.NP-21, pocházejícím z druhé poloviny devatenáctého století, jež je třeba považovat za hodnotnou součást památky a doklad jejího postupného vývoje tento typ okna, po konstrukční stránce i s jeho detailem je možno jej považovat jako jednoznačně nejvhodnější jak z hlediska respektování vývoje památky, tak i pro své estetické a užitné vlastnosti, naopak snaha o uplatnění staršího barokního vzoru by zde nebyla na místě, po výmutí novodobé zazdívky sem tedy bude vsazena replika tohoto okna, přizpůsobená novým požadavkům na tepelné parametry prostoru tak, že se bude jednat o okno dvojitě, ven a dovnitř otevíravé, kdy vnitřní rám bude zasazen do stávající polodrážky, ale vnější díl, kde taková polodrážka u jeho barokního ostění není, bude rám pouze vložen do špalety bez zapuštění

KARLOV, PRAHA 2 - NOVÉ MĚSTO
BÝVALÝ KLÁŠTER AUGUSTINIÁNŮ
MUZEUM POLICIE ČR - OPRAVA A ÚPRAVA OKEN, II. ETAPA

OKNO S-1.NP- 25, ADAPTACE NA KAVÁRNU
SCHEMA ŘEŠENÍ OKNA

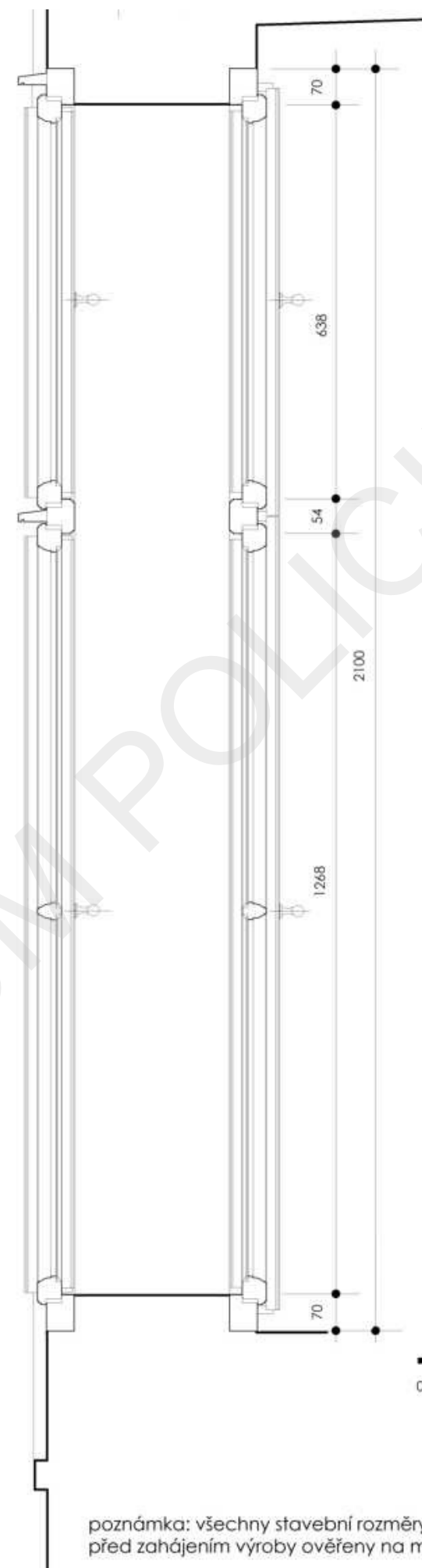
02

ING. ARCH.
JIRÍ MRÁZEK
PRAHA
2025

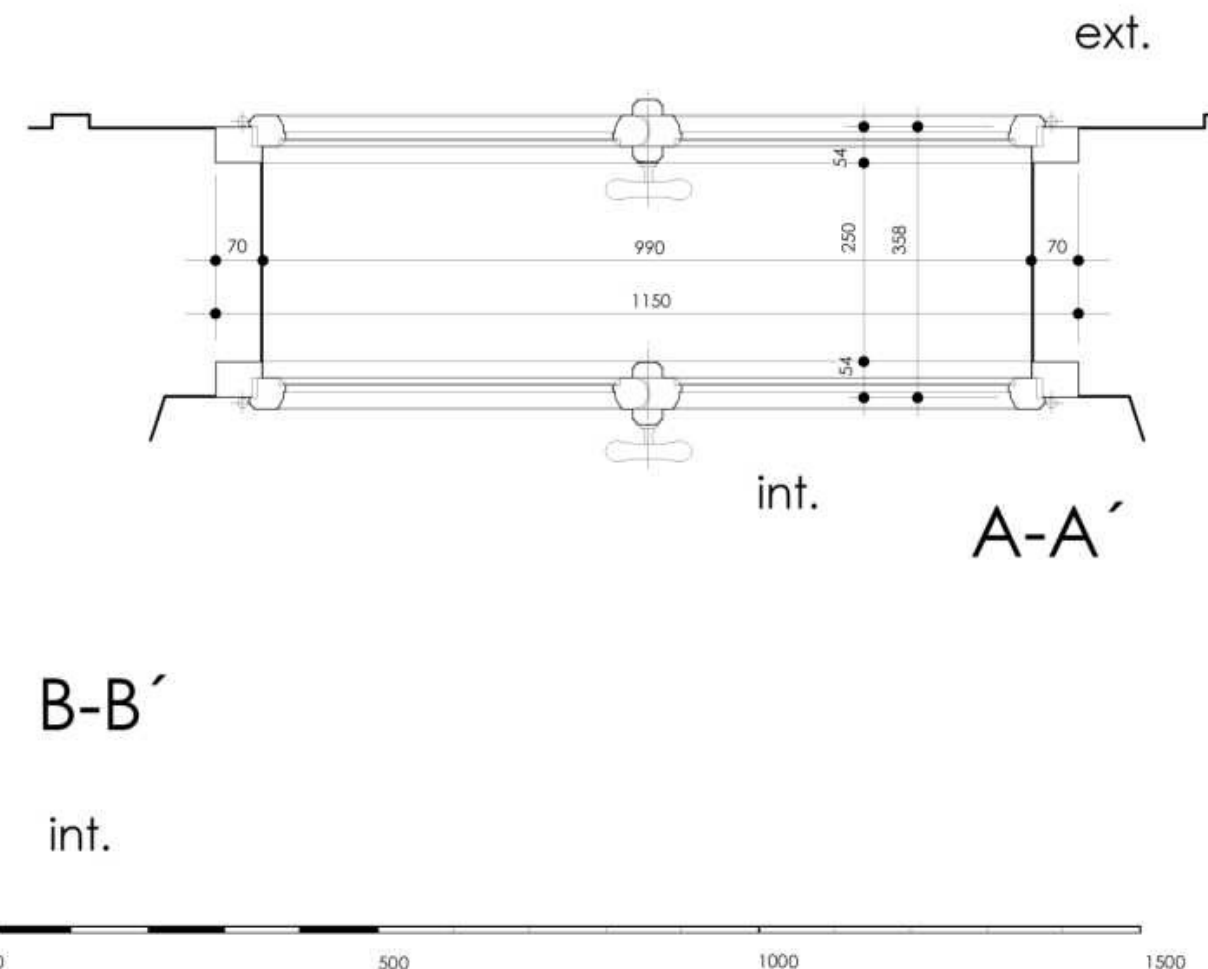
ext.

int.

špaletové okno, osazené v lici průčelí do omítkové barokní šambrány, v interiéru pak vložené do hluboké niky, ve dvou třetinách výšky jsou okna předělána poutcem na spodní a horní díl, jsou tak celkem čtyřkřídlá, spodní křídla jsou ještě předělána vodorovnou příčkou na dvě tabulky, zasklení oken je plochým tabulovým sklem, které je v křídlech vloženo do polodrážky na zatmění, rámy okenních křídel i jejich příčky jsou profilovány, tento profil bude co nej- přesněji odpovídat dochovanému oknu původnímu, obdobně je provedena také profilace klapačky a poutce, závěsy jsou válečkové zapuštěné, zakončené kuželkou, křídla jsou zaví- rána skrytou rozvorovou tyčí, ovládanou mosaznou olivou, Závěsy i olivy by měly být tradičního provedení tak, aby co nejpřesněji odpovídaly původním u zachovaného vzorového okna, okna budou opatřena krycím nátěrem v odstínu bílé barvy

vzorem pro detaily provedení, zejména pro profilaci, je okno S-1.NP-2)

B-B'

int.

A-A'

KARLOV, PRAHA 2 - NOVÉ MĚSTO
BÝVALÝ KLÁŠTER AUGUSTINIÁNŮ
MUZEUM POLICIE ČR-OPRAVA A ÚPRAVA OKEN, II. ETAPA

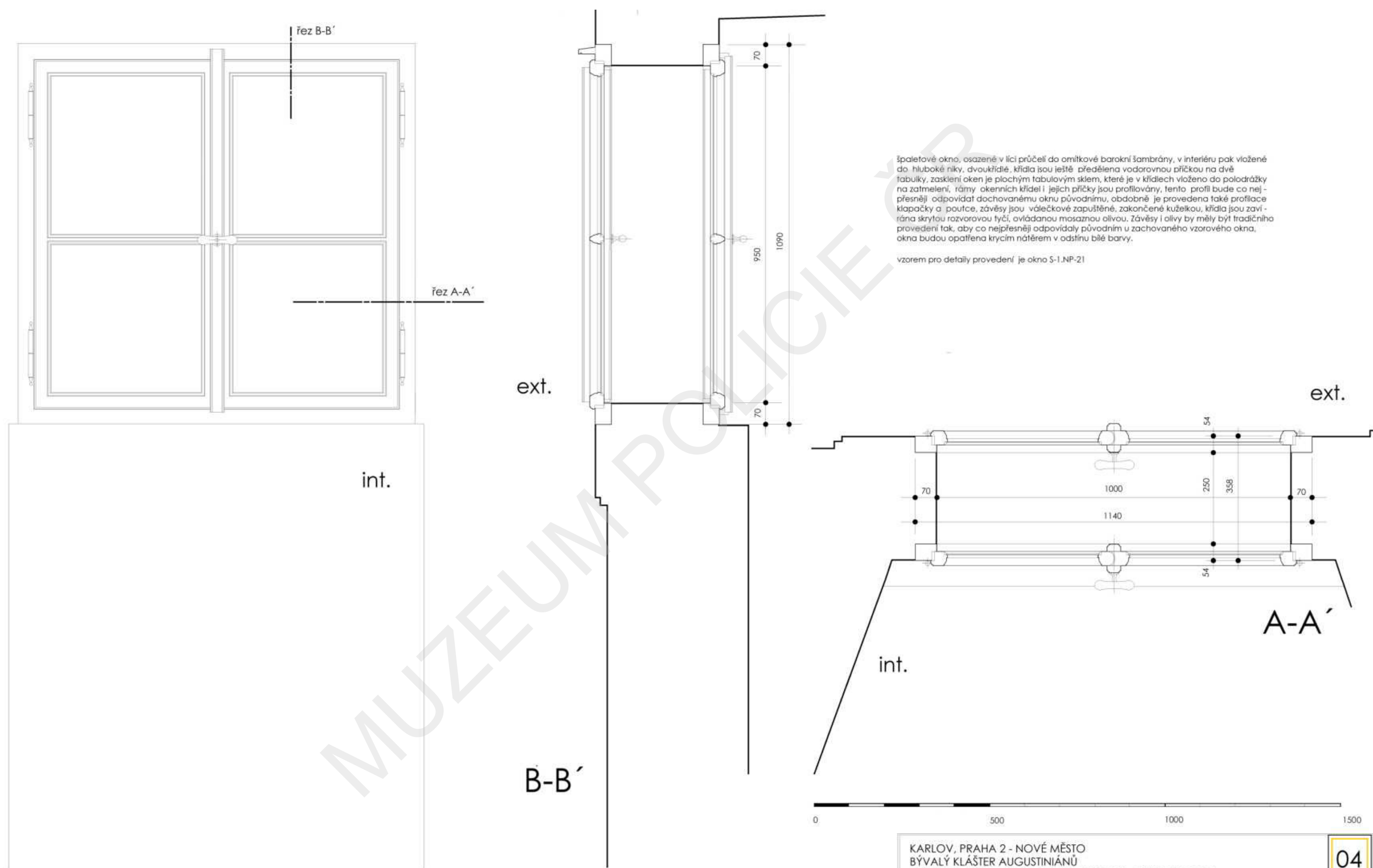
OKNA S-1.NP-1 A 2, ADAPTACE NA KAVÁRNU
CELEK - POHLED A ŘEZY

MĚŘÍTKO CCA 1 : 10

03

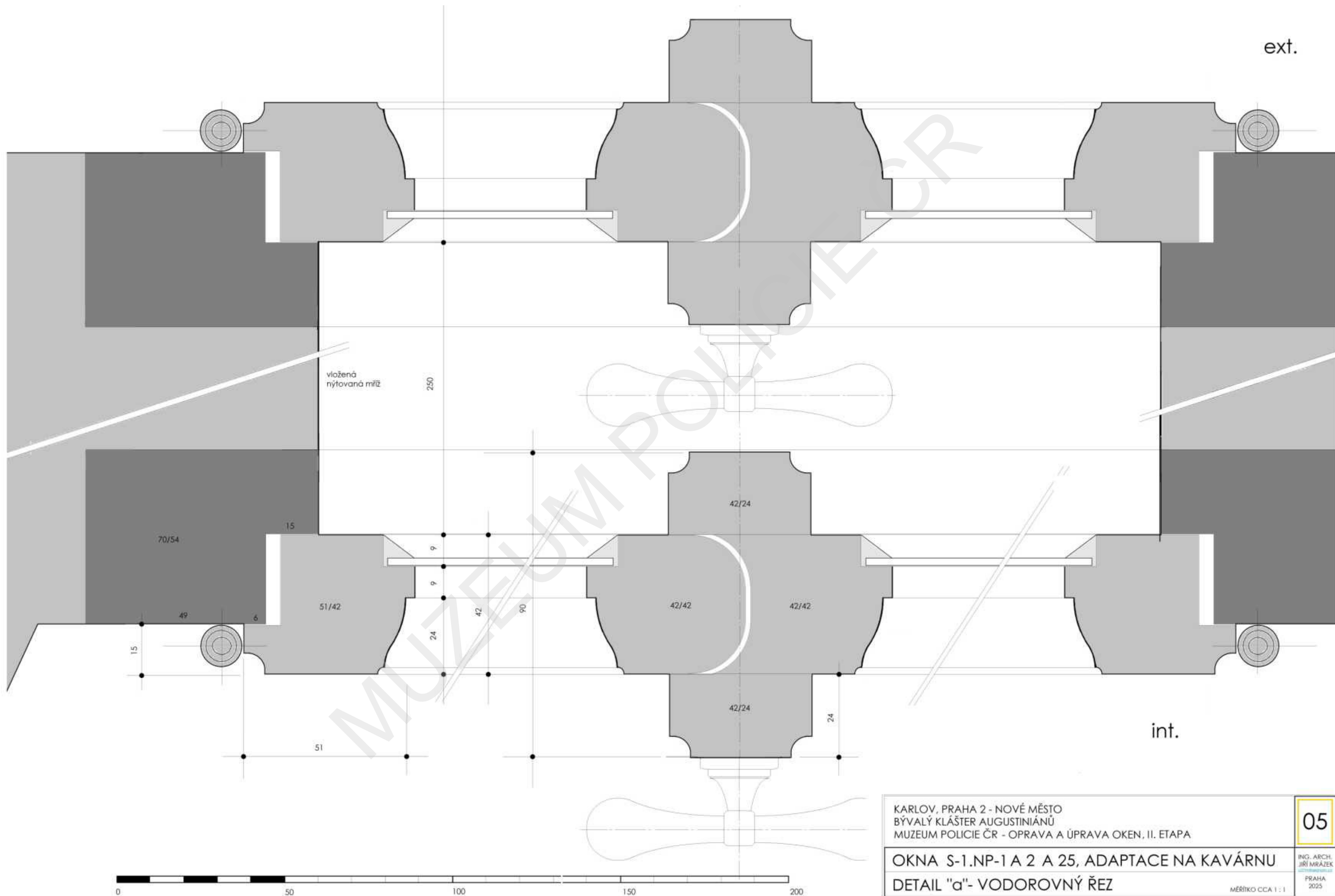
ING. ARCH.
JIRÍ MRÁZEK
LUTHERANSTON.CZ
PRAHA
2025

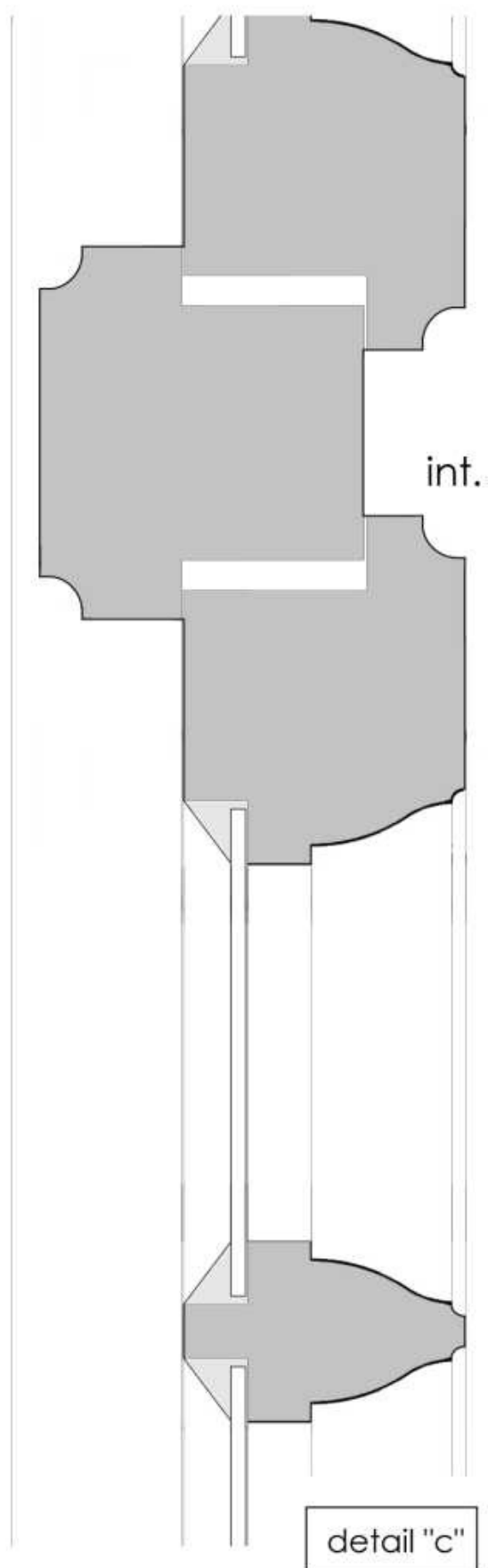
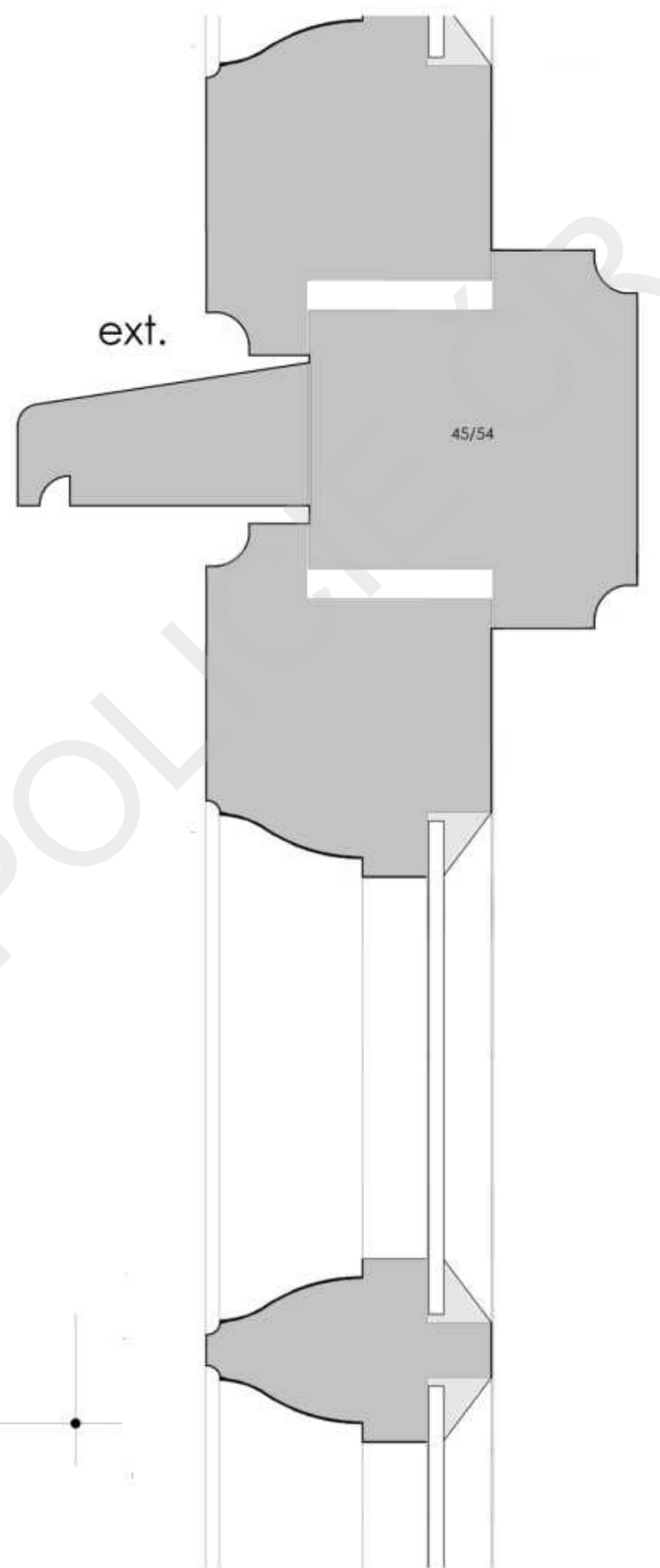
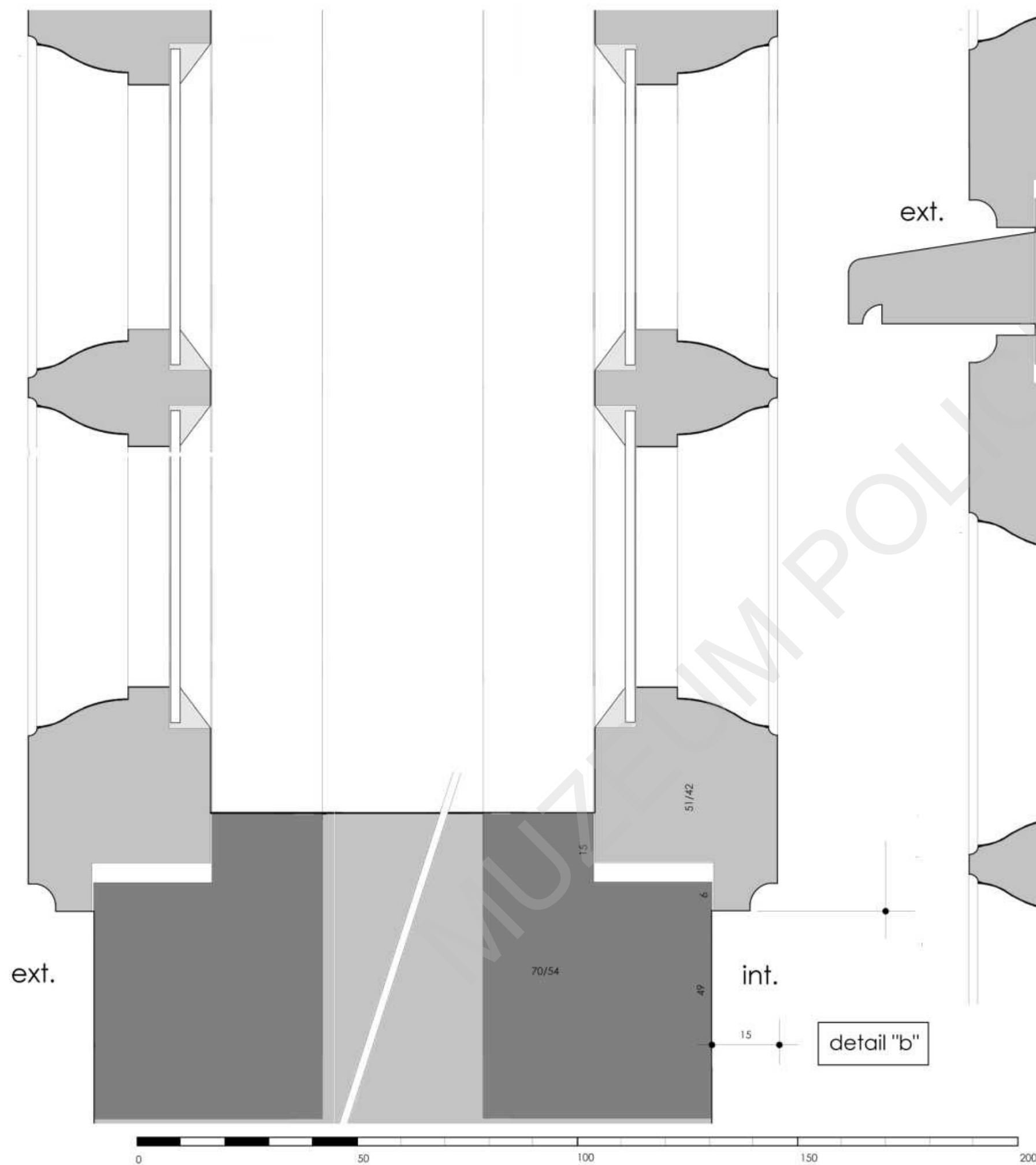
poznámka: všechny stavební rozměry musí být před zahájením výroby ověřeny na místě

špaletové okno, osazené v lici průčelí do omítkové barokní šambrány, v interiéru pak vložené do hluboké niky, dvoukřídlé, křídla jsou ještě předělena vodorovnou příčkou na dvě tabulky, zasklení oken je plochým tabulovým sklem, které je v křídlech vloženo do polodrážky na ztmelení, rámy okenních křidel i jejich příčky jsou profilovány, tento profil bude co nej - přesněji odpovídat dochovanému oknu původnímu, obdobně je provedena také profilace klapačky a poutce, závěsy jsou válečkové zapuštěné, zakončené kuželkou, křídla jsou zaví - rána skrytou rozvorovou tyčí, ovládanou mosaznou olivou. Závěsy i olivy by měly být tradičního provedení tak, aby co nejpřesněji odpovídaly původním u zachovaného vzorového okna, okna budou opatřena krycím nátěrem v odstínu bílé barvy.

vzorem pro detaily provedení je okno S-1.NP-21

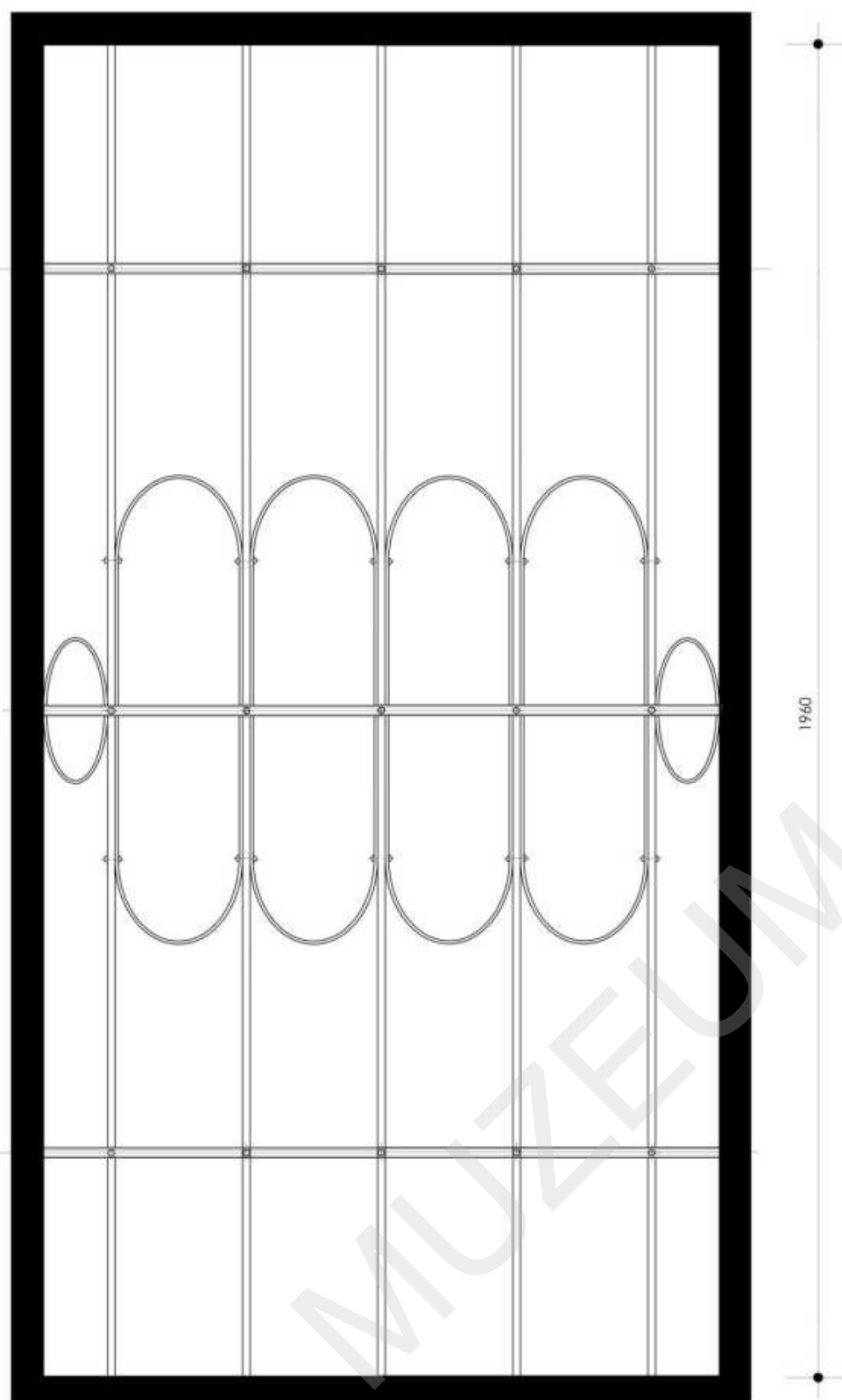
KARLOV, PRAHA 2 - NOVÉ MĚSTO
BÝVALÝ KLÁŠTER AUGUSTINIÁNŮ
MUZEUM POLICIE ČR - OPRAVA A ÚPRAVA OKEN, II. ETAPA

OKNA S-1.NP-1 A 2 A 25, ADAPTACE NA KAVÁRNU
DETAIL "b" A "c" - SVISLÉ ŘEZY

MĚŘÍTKO CCA 1 : 1

06

ING. ARCH.
JIRÍ MRÁZEK
PRAHA
2025

1961

990

poznámka: všechny stavební rozměry musí být před zahájením výroby ověřeny na místě

příklad obdobné klasicistní mříže a detail její skladby

do oken budoucí kavárny musí být vložena z bezpečnostních důvodů mříž, případná barokní podle vzoru ze sousedního okna S-1.NP-4 zde ale nemusela být, žádná stopa po ní ostatně není dochována, tento typ by zde také nebyl vhodný ani s ohledem na celkový historický vývoj budovy; vhodnějším a stylově neutrálnějším je typ mříže klasicistní, odpovídající i charakteru navržených oken, jedná se o nýtovanou konstrukci z válcovaných ocelových profilů, povrchovou úpravou bude krycí nátěr v odstínu bílé barvy

KARLOV, PRAHA 2 - NOVÉ MĚSTO
BÝVALÝ KLÁŠTER AUGUSTINIÁNŮ
MUZEUM POLICIE ČR - OPRAVA A ÚPRAVA OKEN, II. ETAPA

OKNA S-1.NP-1 A 2, ADAPTACE NA KAVÁRNU

MŘÍŽ

07

ING. ARCH.
JIRÍ MRÁZEK
PRAHA
2025

MĚŘÍTKO CCA 1 : 10